

משרד המשפטים
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי

קבלת החלטות נתמכת

מוקד מידע טלפוני - 0556838798

מהי – "קבלת החלטות נתמכת"?

קבלת החלטות נתמכת היא הסדר משפטי המאפשר לאדם בגיר (מעל גיל 18) המתקשה בהבנת מידע ובקבלת החלטות בענייניו, אך מסוגל לקבל החלטות עם עזרה ותמיכה, להיעזר באדם אחר לצורך איסוף מידע, התאמתו להבנתו, קבלת החלטה ומימושה.

תאור השרות

האדם המעוניין בתמיכה (הנקרא "מקבל החלטות") פונה לבית המשפט ומבקש למנות אדם אחר שהוא סומך עליו לתפקיד "תומך החלטות", על מנת שסייע לו בקבלת החלטות בתחומים בהם מקבל ההחלטה זקוק לסיוע.

בהתאם לנכתב בצו המינוי, תומך ההחלטות יוכל לקבל מידע מגורמים שונים (כגון: בנק, קופת חולים) ולהסביר את המידע למקבל ההחלטות בדרך המובנת לו, להסביר למקבל ההחלטות את האפשרויות העומדות בפניו ולתווך בינו לבין גורמים שונים, על מנת שמקבל ההחלטה יוכל לקבל את ההחלטות בעצמו. במידת הצורך, תומך ההחלטות יכול לסייע למקבל ההחלטה לממש את החלטתו.

ההחלטה מתקבלת רק על ידי מקבל ההחלטות והוא זה שחותם עליה ואחראי לתוצאותיה. תומך ההחלטות לא מקבל את ההחלטה במקום מקבל ההחלטות.

תחומי המינוי של תומך ההחלטות

תומך ההחלטות מסייע בנושאים בהם התמנה לכך על ידי בית המשפט, בדרך כלל לפי בקשת מקבל ההחלטות. בין כלל הנושאים האפשריים:

1. עניינים כספיים (כמו: ניהול חשבון בנק, חתימה על חוזים והסכמים שיש בהם עניין כספי)
2. עניינים אישיים (כמו: קביעת מקום מגורים, בחירת תעסוקה, בחירת פעילות פנאי)
3. עניינים רפואיים (כמו: החלטה לגבי טיפול רפואי).

**משרד המשפטים
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי**

איתור תומך החלטות

מקבל ההחלטות אמור לאתר אדם מסביבתו הקרובה, שהוא סומך עליו ומעוניין שיתמנה כתומך החלטות עבורו, בהתנדבות או בשכר. אם אין בסביבתו של מקבל ההחלטות אדם שיכול להתאים לתפקיד, ניתן לאתר תומך החלטות שאין בינו לבין מקבל ההחלטה היכרות מוקדמת על מנת שימלא את התפקיד באופן מקצועי וייקרא "תומך החלטות מקצועי" (לפרטים נוספים ראו תחת "תנאים לקבלת השירות").

ליווי והדרכה

תומך החלטות מתנדב זכאי להשתתף בתוכנית הכשרה שתיערך מטעם הממשלה. כמו כן, הוא יהיה זכאי לקבל ליווי והדרכה (לפרטים נוספים ראו תחת "המשך הדרך"). תומך החלטות מקצועי חייב לעבור הכשרה בהיקף גדול יותר באישור משרד המשפטים.

פיקוח

מפקחי האפוטרופוס הכללי רשאים לבקש ממקבל ההחלטות, מתומך ההחלטות או מכל גורם אחר מידע או מסמכים הנוגעים לביצוע תפקידו של תומך ההחלטות. במידת הצורך, ניתן גם לתאם ביקור אצל מקבל ההחלטות. כמו כן, אם יש תלונה בנוגע לתפקודו של תומך ההחלטות, ניתן להגיש אותה לממונה על תלונות הציבור באפוטרופוס הכללי.

קבלת שכר על ידי התומך

תומך ההחלטות יכול לבצע את תפקידו בהתנדבות או עבור שכר, אם בית המשפט קבע זאת בצו המינוי.

משרד המשפטים
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי

תנאים לקבלת השרות

למי ניתן למנות תומך החלטות?

ניתן למנות תומך החלטות לאדם שעומד בתנאים הבאים:

1. בגיר (מעל גיל 18) ומתגורר באופן קבוע בישראל
2. יכול לקבל החלטות בקשר לענייניו בעצמו עם קבלת תמיכה
3. יכול לבטא את רצונו (גם אם יש לו צורך בהתאמות או הנגשת המידע)
4. מסכים שימונה לו תומך החלטות

מי יכול להתמנות כתומך החלטה?

ניתן למנות אדם לתפקיד תומך החלטות אם הוא עומד בתנאים הבאים:

1. מקבל ההחלטות מעוניין שאותו אדם ימונה לתפקיד
2. לא מונה לו אפוטרופוס ולא נכנס לתוקף ייפוי כוח מתמשך שערך לגבי עצמו, כל עוד המינוי בתוקף.
3. הוא לא מצוי בניגוד עניינים או ביחסי תלות עם מקבל ההחלטות, שעלולים לפגוע במקבל ההחלטות לדעת בית המשפט.

תומך החלטות מקצועי

כאשר אין בסביבתו הקרובה של מקבל ההחלטות אדם שהוא מעוניין שיתמנה כתומך עבורו, ניתן למנות "תומך החלטות מקצועי", שימלא את התפקיד כבעל מקצוע (בשונה ממתנדב). על תומך ההחלטות המקצועי לעמוד בתנאים שפורטו למעלה וכן בתנאים נוספים:

1. הוא בעל ניסיון מקצועי או ניסיון חיים הרלוונטי לנושאים בהם נדרשת התמיכה.
2. עבר בהצלחה הכשרה באישור משרד המשפטים.

מסמכים נדרשים להגשת הבקשה

יש להגיש בקשה למינוי תומך לבית המשפט- מצ"ב בקשה לדוגמא למינוי תומך (נספח א') לבקשה למינוי תומך ניתן לצרף חוות דעת או התייחסויות של גורמים מקצועיים ושל בני משפחה שהן חשובות כדי לקבל את ההחלטה על מינוי התומך.

משרד המשפטים
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי

דרכים להגשת הבקשה

בקשה למינוי תומך החלטות מוגשת לבית המשפט לענייני משפחה על ידי האדם שמעוניין שימונה לו תומך החלטה, או באמצעות אדם אחר שסייע לו בהגשת הבקשה אם הוא מתקשה בכך. הבקשה יכולה לעלות בשלוש דרכים:

1. הגשה של בקשה שנקראת "בקשה למינוי תומך החלטה" בתור הליך נפרד בבית המשפט (נספח א')
 2. הגשת בקשה למינוי תומך תוך כדי דיון בבית המשפט בנושא מינוי אפוטרופוס לאדם.
 3. הגשת בקשה למינוי תומך תוך כדי הליך אחר שמתנהל בבית המשפט.
- לפני שבית המשפט יחליט בבקשה, תתקיים פגישה (הנקראת "פגישה מידע ותיאום") שבה ישתתפו מבקש התמיכה (מקבל ההחלטות), תומך ההחלטות המוצע ונציג האפוטרופוס הכללי. בפגישה יימסר מידע על תפקידו של תומך ההחלטות, סמכויותיו מול צדדים שלישיים, האחריות המוטלת על מקבל החלטה ועל תומך ההחלטות וכן מידע על ההכשרה והליווי שיכולים להינתן לצדדים, בהתאם לרצונם. כמו כן, בפגישה ידונו בתחומים בהם מבקש ההחלטות מעוניין לקבל תמיכה ויקיימו תיאום ציפיות בנושא.
- לאחר קיום פגישת המידע והתיאום, בית המשפט ידון וייתן החלטה האם למנות תומך החלטה או לא (בית המשפט עשוי לפנות בבקשה לתסקיר של עובד סוציאלי לסדרי דין טרם קבלת החלטה) צו מינוי התומך יפרט את העניינים בהם תינתן התמיכה ואת סמכויות הצדדים.

המשך הדרך

הכשרה וליווי

לאחר מינוי תומך החלטה, יפנה בית המשפט את התומך ומקבל החלטה למפגש הדרכה של כ- 3 שעות המגדיר את מהות ההחלטה והמינוי, המפגש ייערך על ידי האפוטרופוס הכללי או מי מטעמו, אלא אם כן התומך בחר לפנות ולקבל קורס הכשרה ללא עלות מטעם הממשלה, שמטרתו לתת כלים ותמיכה ליישום מיטבי של תפקיד תומך החלטה. בסיום הקורס, ניתן לקבל ליווי ותמיכה ברמה קבוצתית או אישית, על פי בחירת תומך החלטה ומקבל החלטה. זאת כל עוד תומך החלטה אינו תומך החלטות מקצועי.

משרד המשפטים
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי

בנוסף, נערך מחקר מלווה שמטרתו להביא לקידום ולשיפור
השירותים בתחום קבלת החלטות נתמכת, בהתאם לצרכים העולים מהשטח.

ביטול צו המינוי

בית המשפט רשאי לבטל את צו מינוי תומך ההחלטה או להחליף את תומך ההחלטה מהסיבות הבאות:

1. מקבל ההחלטה לא מעוניין שתומך ההחלטה ימשיך בתפקידו (והוא הודיע על כך לתומך ההחלטה).
2. תומך ההחלטה לא מבצע את תפקידו כראוי וכתוצאה מכך נגרמת פגיעה למקבל ההחלטה.
3. מצבו של מקבל ההחלטה השתפר ולכן הוא כבר אינו זקוק לתומך ההחלטה, או שמצבו החמיר והוא זקוק לאמצעי אחר לתמיכה.
4. תומך ההחלטה התפטר מתפקידו (והודיע על כך למקבל ההחלטה).

פקיעת המינוי

צו מינוי התומך יכול לפקוע (להפסיק להתקיים) בנסיבות הבאות:

1. תומך ההחלטה לא עומד בתנאים הקבועים בחוק כדי לפעול בתפקיד זה.
2. בית המשפט קבע תנאי מסוים שבו המינוי יפקע, והתנאי אכן התקיים.
3. מקבל ההחלטה או תומך ההחלטה נפטרו.
4. מקבל ההחלטה ותומך ההחלטה היו בני זוג והם החליטו להיפרד (אלא אם מלכתחילה נקבע בצו המינוי שגם במקרה כזה המינוי ממשיך להיות תקף).

הוראות החוק הרלוונטיות

1. חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962
2. חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 18), התשע"ו-2016

